

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА ЋУПРИЈА
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ЛОКАЛНОГ
АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ
У ОПШТИНИ ЋУПРИЈА 2021-2024
Број: СЛ/2021-01-1
Датум: 04.06.2021.године
ЋУПРИЈА

ОПШТИНСКОМ ВЕЋУ ОПШТИНЕ ЋУПРИЈА

Предмет: нацрт Локалног акционог плана за родну равноправност

Поштовани,

У прилогу дописа достављамо Вам нацрт Локалног Акционог плана за родну равноправност општине Ћуприја 2021-2024. године, као и прибављено мишљење Савета за родну равноправност на текст Нацрта ЛАП-а за родну равноправност, на даљу надлежност и поступање.

КООРДИНАТОР РАДНЕ ГРУПЕ

Александра Станојловић

На основу члана 86. Пословника Скупштине општине Ћуприја („Службени гласник општине Ћуприја“, бр. 45/2019) и Одлуке о образовању Савета за родну равноправност Скупштине општине Ћуприја („Службени гласник општине Ћуприја“, бр. 31/2020), Савет за родну равноправност Скупштине општине Ћуприја, на седници одржаној дана 04.06.2021. године, д о н о с и

З А К Л Ј У Ч А К

ДАЈЕ СЕ позитивно мишљење на нацрт Локалног акционог плана за родну равноправност у општини Ћуприја 2021-2024, и исти се упућује надлежном органу на даље одлучивање.

Закључак доставити:

- Радној групи за израду ЛАП за родну равноправност
- Општинском већу општине Ћуприја
- а/а

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЋУПРИЈА
САВЕТ ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ
БРОЈ: 06-80/2021-02 од 04.06.2021. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Александра Станојловић

На основу члана 64. Статута општине Ћуприја („Сл. гласник општине Ћуприја“ бр.30/19) и Решења о образовању радне групе за израду Локалног акционог плана за родну равноправност у општини Ћуприја 2021-2024. бр. 06-71-12/2021-01-1 од 27.05.2021.год. на седници која је одржана 03.06.2021.године донет је

ЗАКЉУЧАК

Утврђује се текст нацрта Локалног акционог плана за родну равноправност општине Ћуприја 2021-2024 и прослеђује Савету за родну равноправност на мишљење.

РАДНА ГРУПА ЗА ИЗРАДУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РОДНУ
РАВНОПРАВНОСТ У ОПШТИНИ ЋУПРИЈА 2021-2024
БРОЈ: 06-74/2021-01-1 ОД 03.06.2021.ГОДИНЕ

КОРДИНАТОР РАДНЕ ГРУПЕ
Александра Станојловић

**Локални акциони план за
постизање и унапређење
родне равноправности
у општини Туприја
2021-2024**

Туприја, јун 2021 године

САДРЖАЈ

1. УВОД

1.1 Стратешки и законски оквир

1.2 Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности

2. ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

3. РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

4. РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

5. РОДНА РАВНОПРАВНОСТ НА ТРЖИШТУ РАДА И ПРЕДУЗЕТНИШТВО

6. РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У СИСТЕМУ ФОРМАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

7. УЧЕШЋЕ ЖЕНА У ПОЛИТИЧКОМ И ЈАВНОМ ЖИВОТУ

8. СПРОВОЂЕЊЕ ЛАП ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ

8.2 КОРДИНАЦИЈА ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

9. ТАБЕЛАРАН ПРИКАЗ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ ОПШТИНЕ ЋУПРИЈА општи и специјални циљеви ЛАП-а

10. ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ СА ЈАВНОШЋУ

1. УВОД

1.1 Стратешки и законски оквир

Устав Републике Србије гарантује људска права, утврђена међународним уговорима, опште прихваћеним правилима међународног права и законима (члан 18. Устава РС став 1). Устав гарантује равноправност жена и мушкараца и развој политика једнаких могућности (члан 15. Устава РС) и забрањује дискриминацију по било ком основу, укључујући и ону по основу пола (члан 21. Устава РС став 3).

Закон о равноправности полова (Службени гласник РС бр. 104/09) у члану 39. уређује питање родне равноправности на локалном нивоу и обезбеђује стабилност локалних механизма за равноправност полова, како њихов опстанак не би најдиректније зависио од примене скупштинске већине у локалној заједници, што је до сада био чест случај. Прописана је обавеза органа општине да у оквиру својих надлежности обезбеђују, подстичу и унапређују равноправност полова, као и да разматрају мере и активности које су у функцији равноправности полова и остваривања једнаких могућности п а у том циљу прописује организовање сталног радног тела или одређивање запосленог за родну равноправност и обављање послова за остваривање једнаких могућности у складу са овим Законом.

Влада Републике Србије је донела Националну стратегију за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности, као први корак ка побољшању положаја жена и увођење родне равноправности (Службени гласник РС бр. 15/09). Основни задатак Стратегије је да пружи могућности које ће обезбедити израду системских, институционалних и развојних решења за остваривање политике једнаких могућности у различитим аспектима живота жена и мушкараца.

1.2 Национална стратегије за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности има дефинисане основне циљеве:

1. Повећање учешћа жена у процесима одлучивања и остваривање равноправности полова.
2. Остваривање родне равноправности у образовању.
3. Побољшање економског положаја жена и остваривање родне равноправности.
4. Остваривање родне равноправности у образовању.
5. Побољшање здравља жена и унапређење родне равноправности у здравственој политици.
6. Превенција и сузбијање свих видова насиља над женама и обезбеђивање свеобухватног система заштите за жене жртве насиља.

7.Уклањање родних стереотипа у средствима јавног информисања и промоција родне равноправности.

ЕУ Повеља је усвојена 30.11.2020, Савет за родну родну Скупштине општине Ћуприја је основан 20.08.2020. чине га одборници Предраг Алексић, Зоран Ђорђевић као и одборница Јелена Ђулинац. Весна Станковић и Александра Станојловић су из општинске управе, у току је формирање Женске одборничке мреже.

Резолуција 1325 Савета безбедности УН усвојена 2000. године, даје значај повећању учешћа жена у процесима доношења одлука, спречавању конфликта, пост конфликтним ситуацијама, мировним преговорима и мировним операцијама. Резолуција указује и на посебне потребе жена и деце у току ратних сукоба и потребу њихове заштите, те спречавање и кажњавање сексуалног и сваког другог насиља над женама. Резолуција је обавезујућа за све чланице УН, без потребе за додатном ратификацијом. Веома је битно нагласити да жене нису само жртве рата и насиља, већ и да имају врло активну улогу као учеснице у сукобљеним странама, као градитељке мира, политичарке, активисткиње.

2. Демографски подаци

Демографски подаци општине Ћуприја указују на веома лошу ситуацију, с обзиром да је стопа природног прираштаја дупло нижа у односу на просек Републике Србије. Пореди са подацима на нивоу Поморавског округа и Републике Србије, у општини Ћуприја бележи се знатно већи број старијих од 60 година у односу на број млађих од 19 година, релативно гледано. Такође, удео старијих од 65 година је виши од републичког просека и просека округа, што упућује на потребу за интензивнијом заштитом старије популације. У Табели 1 приказани су основни демографски подаци.

Табела 1. Основни демографски подаци, 2019.

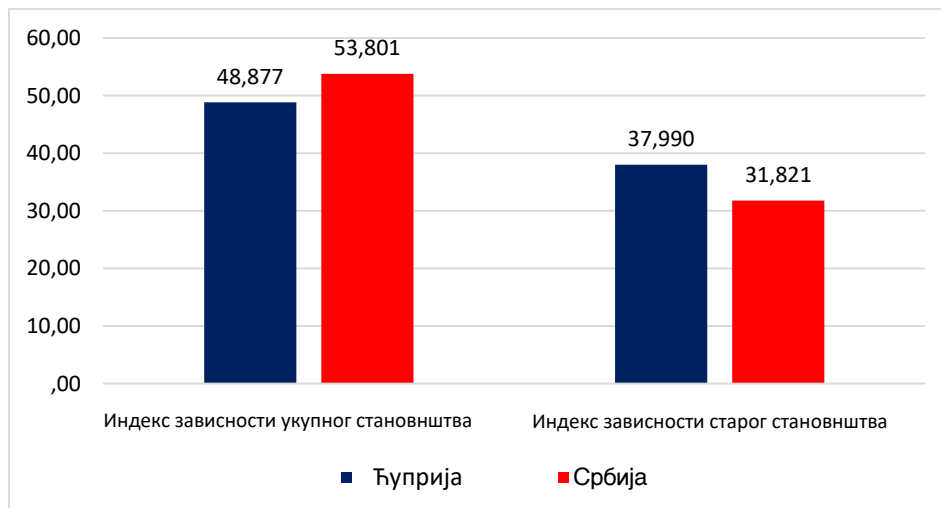
	Ћуприја			Поморавски округ			Србија		
	м	ж	Ук.	м	ж	Ук.	м	ж	Ук.
Број становника	13.534	14.289	27.823	95.980	101.381	197.361	3.383.732	3.561.503	6.945.235
Просечан број чланова домаћинства (Попис)	/	/	2,92	/	/	2,99	/	/	2,88
Стопа природног прираштаја	/	/	-11,5	/	/	-11,0	/	/	-5,3

Очекивано трајање живота живорођених	73,1	78,4	75,7	72,5	78,6	75,4	73,09	78,35	75,71
Просечна старост (у годинама)	44	47,2	45,6	43,7	46,6	45,2	41,9	44,7	43,3
Индекс старења (60+ год. / 0-19 год.)	/	/	189,89	/	/	176,5	/	/	144,05
% деце старости 0-14	48,7	51,3	12,1	51,6	48,4	12,8	51,52	48,48	14,29
% становништва радног узраста	50,3	49,7	63,7	50,1	49,9	63,3	49,97	50,03	65,02
% 65+ у укупном становништву	43,0	57,0	24,2	40,0	60,0	22,6	42,86	57,14	20,69
% 80+	38,6	61,4	5,4	38,3	61,7	5,8	38,25	61,75	4,63
% ОСИ (Попис)	42,4	57,6	10,2	41,8	58,2	9,2	41,78	58,20	7,96
% Роми (Попис)	/	/	1,3	/	/	1,2	/	/	2,05

Извор: Девинфо (РЗС)

Структура становништва слична је структури становништва Србије и Поморавског округа, с тим што је нешто више старог становништва а мање деце. Индекс зависности старог становништва од радноспособног је неповољнији, док је индекс зависности укупног становништва повољнији у односу на републички просек. (Графикон 1.).

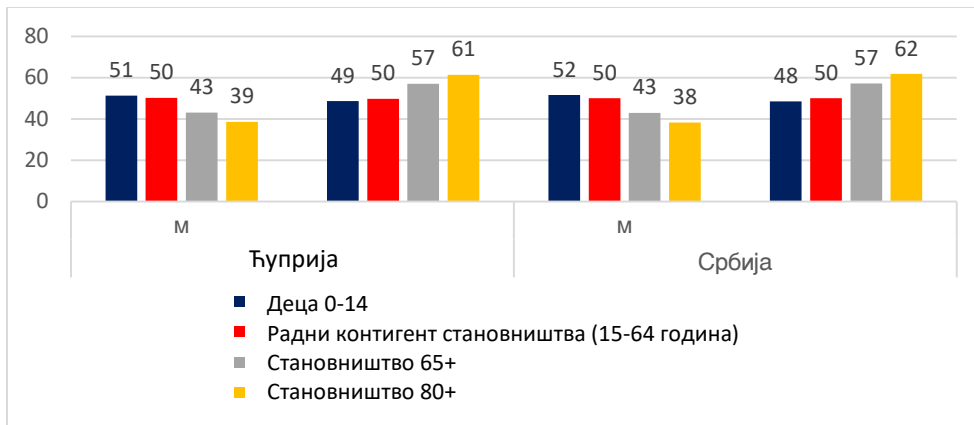
Графикон 1. Индекси зависности становништва, 2019

Извор: Прерачунато на основу Девинфо података (РЗС)

Структура становништва по полу и годинама старости у Ћуприји малтене је идентична структури на нивоу Србије. На Графикону 2 представљена је структура становништва по годинама и по полу.

Графикон 2. Удео становништва по старосним групама и полу (%), 2019.

Извор: Девинфо (РЗС)

3. Родна равноправност у систему социјалне заштите

Према подацима 2018. године расходи за услуге социјалне заштите и материјална давања у надлежности општине Туприја су износили свега 4,13 милиона динара. Удео ових расхода у општинском буџету износио је 0,42%. Главни разлог овако ниском уделу и издвајању је то што се ниједна услуга социјалне заштите не финансира из буџета ЈЛС.

У 2018. години у Туприји су се пружале две услуге социјалне заштите: Помоћ у кући за старије и одрасле и Лични пратилац детета. Укупни раходи за ове две услуге су износили 4.131.424 динара. Скоро у потпуности су услуге биле финансиране путем наменских трансфера за социјалну заштиту, док је око 22.000 динара било обезбеђено путем партиципације корисника услуге помоћи у кући.

Услугу помоћ у кући за старије и одрасле је 2018. године користило свега 7 корисника, од чега је 5 жена. Услуга је пружана свега 3 месеца годишње, и издвојено је око 630.000 динара, од чега је највећи део био обезбеђен из наменског трансфера за СЗ, и незнатан део кроз партиципацију корисника. Сви корисници су били старији од 65 година. Овом услугом је било покривено тек 0,12% популације старије од 65 година. Овакав обухват је врло низак, имајући у виду да је просек на нивоу Републике такође низак и износи 1,34%. Пружалац услуге је био НВО, који није имао лиценцу. Сви корисници су из урбаног типа насеља.

За услугу лични пратилац детета је у 2018. години било издвојено 3.500.000 динара, и ова средства су била у потпуности обезбеђена кроз наменски трансфер за социјалну заштиту. Услугу је користило седморо деце, од чега 4 девојчице. Петоро деце је било уз урбаног типа насеља, а двоје из осталих насеља. Пружалац услуге је био из приватног сектора, непрофитног. Услуга је пружана 10 месеци, а било је обухваћено 0,1% деце. Ово није релативно значајно низак обухват с обзиром да је републички просек 0,17%. Пружалац услуге је био лиценциран.

Укупни расходи за материјалну подршку (новчана давања + помоћ у природи) у надлежности ЈЛС у општини Туприја у 2018. години износили су нешто ниже од 3,2 милиона РСД. Од укупног буџета издвојено је 0,42% за ове намене, што се оцењује као врло ниско. Средства која се издвајају за помоћ у природи су виша од средстава

за новчана давања, 1,9 милиона динара у односу на 1,3 милиона, респективно. За радно ангажовање није било посебног издвајања у општини Ћуприја.

Капацитети за администрирање социјалне заштите и породичне заштите од стране Центра за социјални рад (ЦСР) су знатно повољнији у односу на просек Србије (4.245), с обзиром да је број становника на једног стручног радника мањи у општини Ћуприја 2.782 у 2019. години.¹ Овај индикатор на нивоу Поморавског округа износи нешто више од 3.000, што је још увек повољније од републичког просека. Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији показује да је оптерећеност Центра за социјални рад у Ћуприји знатно већа него у Републици Србији у просеку (10,3%), с обзиром да је удео у Ћуприји 18,5%. Такође, овај индикатор се може оценити као висок и на нивоу Поморавског округа, где износи 14,3% у 2019. години.²

4. Родна равноправност у систему здравствене заштите

Важан део друштвене бриге за здравље на нивоу ЈЛС остаје доношење и спровођење програма за очување и заштиту здравља од загађења животне средине, као и систематско испитивање исправности и квалитета животних намирница, воде за пиће и сличних фактора ризика који могу штетно да утичу на здравље.³ Уз обезбеђење додатних средстава, ЈЛС могу да додатно улажу у здравствене установе у јавној својини на својој територији.

Капацитети здравствене заштите исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника у општини Ћуприја су знатно повољнији у односу на републички просек. Ово се поготову односи на број лекара у здравственој заштити деце, где је 2,1 лекара на 1.000 становника, док је републичко просек 1,5⁴. Такође, здравствена заштита жена исказана преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника у Ћуприји је нешто повољнија (0,23) у односу на републички просек од 0,17 .

Процент имунизације деце може се оценити као низак у односу на републички просек. Проенти су приказани у наредној табели.

Имунизација, 2019.

	Ћуприја (%)	Република Србија (%)
Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота	90,1	95,1
Процент деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота	83,7	88,0

Извор: ДевИнфо

¹ДевИнфо

²Ибид.

³члан 13 [Закон о здравственој заштити](#)

⁴ДевИнфо база

Стопа неонаталне смртности и смртности одојчади у 2019. години у општини Ћуприја су износиле 0. На нивоу Републике Србије ове стопе су износиле 3,6 и 4,8 промила, респективно.

5. Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво

Према статистици тржишта рада може се оценити да је ситуација у Ћуприји неповољнија од републичког просека.

Табела: Тржиште рада, 2019.

	Регистровани запослени* у односу на број становника (%)	Регистровани незапослени на 1.000 становника	Стопа запослености, (%)**	Стопа незапослености (%)**	Просечна зарада без пореза и доприноса (РСД)
Ћуприја	26	99	40,5	30,5	44.359
Србија	31	70	58,8	10,9	54.919

* према општини пребивалишта

** у 2018. години

Извор: Девинфо база података, 2020.; Републички завод за статистику, Анкета о радној снази 2019.

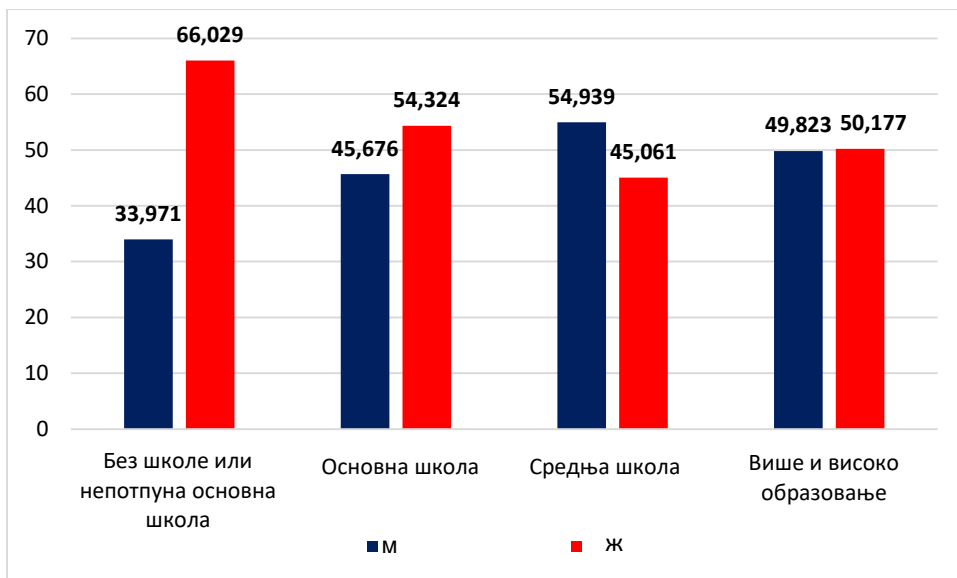
Стопа незапослености је виша а стопа запослености је нижа, и ова два податка се односе на 2018. годину. Поред тога, број регистрованих незапослених на 1.000 становника је виши у Ћуприји у односу на ниво Републике Србије, према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ). Просечна зарада без пореза и доприноса (нето зарада) је за 1,2 пута нижа у Ћуприји у односу на републички ниво.

Број регистрованих незапослених жена је током година био виши од регистрованих незапослених мушкараца, у евиденцији Националне службе за запошљавање. Ипак, у 2020. години приметан је пад броја регистрованих незапослених, али је број регистрованих жена још увек виши и износи 1.371 у односу на 1.269 мушкараца који су на евиденцији НСЗ. У 2020. години, највише регистрованих незапослених жена је узраста 30-54 године, њих 58%, док је сваки други регистровани незапослени мушкарац овог узраста. Такође, примећује се да је свака пета жена и сваки четврти мушкарац старији од 55 година, који су на евиденцији Националне службе за запошљавање.

6. Родна равноправност у систему формалног образовања и васпитања

Образовна структура у Ћуприји је неповољнија од просека Србије 43% становништва 15+ има завршену само основну школу или је без образовања док је на нивоу Србије таквих 35%.

Графикон 3: Структура становништва према школској спреми и по полу 15+ (%), 2011

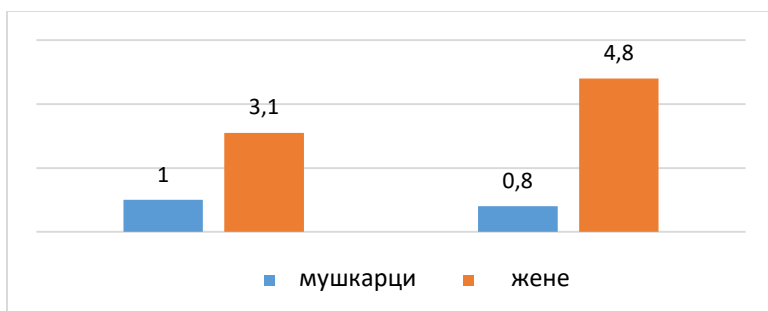

Извор: Девинфо (РЗС), примарни извор Попис (2011)

Посматрано по полу (Графикон 3), највећа разлика је код особа без завршене школе или са непотпуно завршеном основном школом мушкараца је 66% жена 34%. Ипак, на нивоу Србије разлика је још већа.

Учешће неписмених је такође више у Ћуприји у поређењу са Србијом, то се види код женске популације код којих је стопа неписмених знатно виша у поређењу са Републиком.

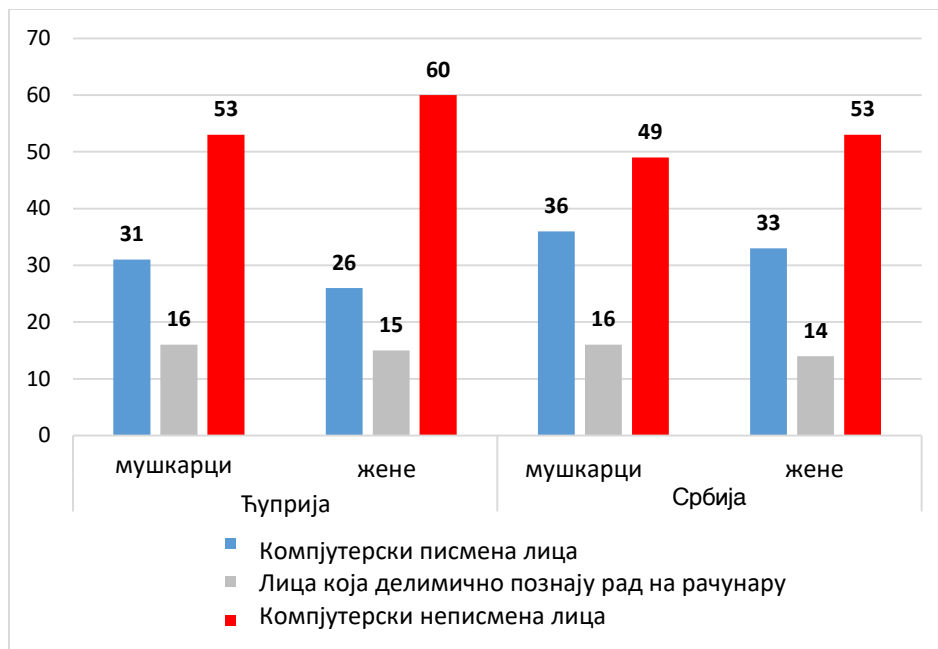
Графикон. Учешће неписмених у укупном становништву 10+, по полу (%)

Извор: Девинфо (РЗС)

Компјутерска писменост у Ћуприји је на нижем нивоу у односу на просек Србије само око 28% је компјутерски писмених (26% жена и 31% мушкараца) у 2011. години у поређењу са већ ниским 35% на нивоу Републике. Према подацима, компјутерски неписмених је више у односу на републички просек, 56% у односу на 51%.

Графикон. Компјутерска писменост становника Ћуприје, 2011

Извор: Девинфо профили општина (примарни извор Попис 2011)

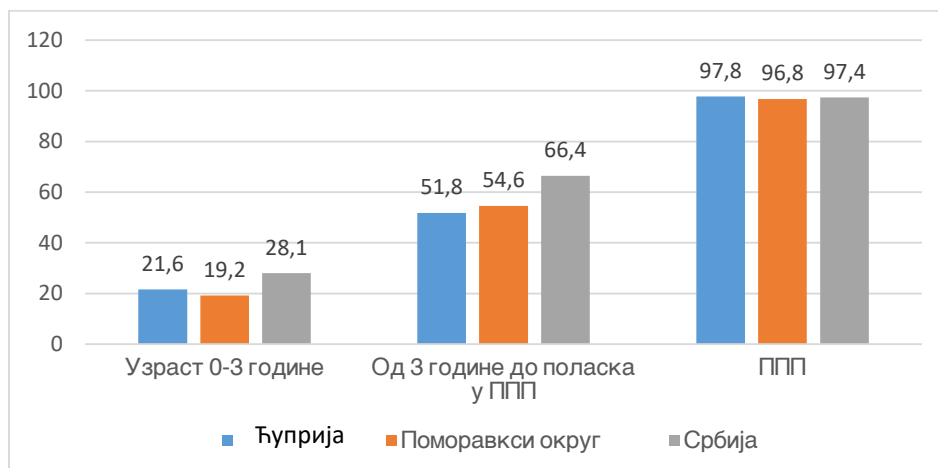
Предшколско образовање

Обухват деце ПОВ у Ђуприји је релативно једнак нивоу Поморавског округа и републике Србије, са мало већим одступањем код деце узраста од 3 године па до поласка у ППП. Обухват узрастом до поласка у ППП нижи је од просека Поморавског округа у којој се Ђуприја налази, и такође је знатно нижи од просека Републике који је иначе на ниском нивоу како када су у питању национални циљеви тако и у поређењу са просеком ЕУ⁵. Иако је обухват деце ППП једнак републичком просеку и сличан нивоу Поморавског округа, треба нагласити да је обухват по полу знано неравномернији у односу на национални и окружни ниво. Свега 89% девојчица похађа ППП у односу на преко 100% дечака⁶. Док је ова расподела на нивоу Републике и Поморавског округа малтене једнака.

⁵ Baucal *et.al* (2015). ECEC IN SERBIA: SITUATIONAL ANALYSIS AND RECOMMENDATIONS. World Bank

⁶ Податак треба узети са резервом на шта и указује обухват који је виши од 100%. Разлози могу бити следећи: а) када се посматра обухват број деце у ППП се узима у целини без обзира на узраст (што значи да се ту могу наћи и деца која кренула раније/касније у ППП у односу законски одређену генерацију); б) школска генерација се одређује од 1. марта а у демографским подацима од 1. јануара, па је питање да ли статистика ради ту врсту усаглашавања а; ц) када се подаци посматрају на локалном нивоу проблем могу да настану услед миграција и неажурираних података становништва, затим када су општина близу једна другој могуће је да деца живе у једној општини а похађају програм у другој, И на крају увек код показатеља са малим апсолутним вредностима, што може бити случај код општина, релативне вредности могу да покажу велике промене које су у апсолутном износу заправо мале

Графикон. Обухват деце ПОВ (%), 2019

Извор: Девинфо база

У Ћуприји постоје 3 матичне основне школе са чак 12 подручних одељења која су углавном у руралним деловима.

Нето стопа обухвата основним образовањем⁷ у Ћуприји 2019. године је ниска и износи 87,9% - док је стопа завршавања основне школе⁸ мало нижа од просека Србије и износи 93,4%. Ове две наизглед контрадикторне стопе су методолошки различите и могу да укажу да у значајној мери постоји уписивање деце у ранијем или каснијем узрасту него што је законски предвиђено па је стога нето стопа обухвата ниска. Такође, могући су и методолошки проблеми у статистици образовања и посебно проблем њихове интерпретације на локалном нивоу.

Стопа одустајања од школовања у 2019. години и у основном и средњем образовању значајно се разликује од републичког просека ова два индикатора. Стопа одустајања од школовања у основном образовању износи 3,3% у поређењу са 0,6% на нивоу Републике, док је за средње образовање ова стопа 0,2% у односу на 1,1% просека у Србији.

Ученици/е који прелазе из основне школе у средњу, у највећем броју случајева уписују четворгодишње стручне школе. Од њих око 730 у 2019. години, њих 470 су девојчице. Такође, од ученика/ца који завршавају четворогодишње стручне школе више је девојчица. На нивоу Републике Србије, овај однос је равномеран.

⁷ Број деце узраста за полазак у основну школу која похађају први разред основне школе у односу на укупан број деце узраста за полазак у школу.

⁸ Однос укупног броја ученика који успешно заврше (положе) последњи разред основне школе без обзира на годиште и укупног броја деце из популације узраста за званични завршетак основне школе.

7. Учесће жена у политичком и јавном животу

Законодавне⁹ промене којима се прописују одредбе за равномерну заступљеност и једнаке могућности приступа позицијама одлучивања и уведене квоте за обавезно учешће мање заступљеног пола и у органима извршне власти у ЈЛС, управним одборима и другим позицијама доносиоца одлука, омогућавају већи степен родне равноправности у политичком и јавном животу.

Скупштина општине	Укупно	Мушкарци	У процентима	Жене	У процентима
Одборници/е	37	21	56,7 %	16	43,2 %
Шефови одборничких група	1				
Радна тела Скупштине	11 тела (56 чланова)	31	55,35%	25	44,64%

Општинска управа	Укупно	Мушкарци	У процентима	Жене	У процентима
Начелници одељења	5	3	60%	2	40%
Запослени	126	31	24,6%	95	75,39%

8. Спровођење ЛАП за родну равноправност

8.1 ЈЛС је одговорна за остваривање, примену и заштиту људских права на основу принципа равноправности и недискриминације, као и за вођење политике једнаких могућности.

Имајући у виду да овај ЛАП обухвата више области јавног живота, реализација циљева и мера, захтева међу-секторски и координисани приступ свих одговорних институција. Њихово деловање и активности координисаће Комисија за родну равноправност ЈЛС.

С обзиром на то да се политика једнаких могућности и родне равноправности може успешно водити само уз партнерство свих сектора друштва – органа јавне власти,

⁹ Закон о избору народних посланика (Службени гласник РС, бр. 35/00, 57/03, 72/03, 18/04, 85/05, 101/05, 104/09, 28/11 и 36/11)

и Закон о локалним изборима (Службени гласник РС, бр.129/07, 34/10–УС, 54/11)

пословног сектора и цивилног сектора, неопходно је да се у процес примене ЛАП укључе сви релевантни актери, нарочито цивилни сектор.

8.2 Координација, праћење и извештавање

Савет за родну равноправност ЈЛС је одговоран за праћење примене овог ЛАП. Кључни партнери у примени Локалног акционог плана за родну равноправност поред Савета за родну равноправност ЈЛС, органа и служби ЈЛС и надлежна филијала Националне службе за запошљавања су женска и друга удружења у оквиру цивилног сектора, Центар за социјални рад, Група за заштиту од насиља у породици, образовне институције, укључујући установе предшколског образовања и васпитања, полиција и тужилаштва и Стална конференција градова и општина.

Савет за родну равноправност ЈЛС ће успоставити механизам континуираног прикупљања појединачних извештаја свих одговорних органа институција и организација за примену ЛАП за родну равноправност.

Одговорни органи ЈЛС, институције и организације достављаће Савету за родну равноправност годишње извештаје о спроведеним активностима, по потреби и по захтеву и додатне извештаје и податке. Очекује се и да Женска одборничка мрежа буде укључена у праћење реализације ЛАП за родну равноправност.

Савет за родну равноправност ЈЛС ће припремати годишње извештаје са оценом успешности примене ЛАП и достављати Скупштини општине до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

Ради мерења ефеката примене ЛАП урадиће се евалуације након две године примене ЛАП а на крају периода за који је ЛАП сачињен биће спроведена прва независна, спољна евалуација реализације Акционог плана, чији резултати ће представљати основ за израду и усвајање Акционог плана за наредни период

Општина Ћуприја као и представници невадиних организација ће се бавити праћењем активности из ЛАП-а.

Успешност Лап-а биће праћена помоћу дефинисаних индикатора за појединачне активности. Скупштина општине Ћуприја ће разматрати извештај једном годишње.

10 .ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ СА ЈАВНОШЋУ

Циљ комуникације са јавношћу је да обезбеди видљивост ЛАП-а за постизање родне равноправности у општини Ћуприја за период 2021-2024, односно планираних активности

План комуникације са јавношћу укључује следеће активности:

- Објављивање Плана на сајту општине Ћуприја
- Објављивање надлежног тела на националном нивоу о усвојеном ЛАП-у
- Обавештење релевантних чиниоца на локалном нивоу о усвајању ЛАП-а
- Организовање годишње конференције за локалне медије о резултатима спровођења ЛАП-а

АКТЕРИ У ПРОЦЕСУ ИЗРАЂИВАЊА ЛАП-а

Током израде ЛАП-а велику захвалност пре свега дугујемо SWISS PRO-у преко којих смо уз 31 јединицу локалне самоуправе добили пројекат. Унапређење капацитет за промоцију родне равноправности у локалној заједници.

Поред њих ту су :

1. Национална служба за запошљавање филијала Ћуприја
2. Дом здравља Ћуприја
3. Туристичка организација Ћуприја
4. Центар за социјални рад Ћуприја
5. ПУ Ћуприја
6. ЗЗЈР Ћуприја
7. Удружење жена„- Наше златно доба

Табеларни приказ Локалног акционог плана за родну равноправност општине Ћуприја

Општи циљ 1.	Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика		
Плански документ из ког је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност институционалних механизма за родну равноправност, и успостављен систем и процедуре за увођење родне перспективе у локалне политике, доношење буџета и остале активности локалне самоуправе .	Усвојена Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу. Савет за родну равноправност успостављен као посебно радно тело Скупштине општине. Скупштина Општине покренула иницијативу за оснивање Женске одборничку мреже.	Развијени механизми за родну равноправност а родна равноправност је део јавних политика, програма и буџета.	Извештај о евалуацији ЈАП
Посебни циљ 1.1.	Успостављени функционални механизми за родну равноправност на нивоу локалне самоуправе		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Развијени додатни механизми за родну равноправност у ЈЛС	Успостављен је Савет за родну равноправност Скупштина Општине покренула иницијативу за оснивање Женске	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно	Извештаји о евалуацији ЈАП и буџета ЈЛС

	одборничку мрежа	дефинисаних надлежности уз обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	
Мера 1.1.1.	Успостављање Женске одборничке мреже и тела за родно одговорно буџетирање		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Донете одговарајуће одлуке о успостављању Женске одборничке мреже и тела за родно одговорно буџетирање	Успостављен је Савет за родну равноправност и покренута иницијатива за успостављање Женске одборничке мреже.	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно дефинисаних надлежности уз обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	Извештај о евалуацији ЛАП и буџет ЈЛС
Активност 1.1.1.1.	Доношење одговарајућих одлука ЈЛС о успостављању Женске одборничке мреже и тела за родно одговорно буџетирање		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Успостављена Женска одборничка мрежа и тело за родно одговорно буџетирање	Скупштина општине Ћуприја Савет за родну равноправност	Буџет ЈЛС, Донаторска средства	2021-2024
Посебан циљ 1.2.	Родна перспектива укључена у доношење, спровођење и праћење јавних стратешких и других докумената		

Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родна анализа политика, програма, мера и буџета	Нема података	Предлози политика, програма и мера и буџет ЈЛС се усвајају након анализе утицаја родности.	Извештај о евалуацији ЈАП
Мера 1.2.1.	Осигурати примену родне анализе буџета, стратешких докумената, политика, програма и мера у ЈЛС		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављени механизми, примењена методологија, одговарајуће алати и процедуре за родну анализу буџета политика, стратешких докумената, програма и мера	Нема података	Успостављена институционална структуру са одговарајућим људским ресурсима за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање.	Извештај о евалуацији ЈАП
Активност 1.2.1.1.	Развити методологију, одговарајуће алате и процедуре и програме обуке за увођење родне перспективе у политике, програме и доношење буџета ЈЛС		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Развијена методологија и процедуре за родну анализу буџета, политика, стратешких докумената, програма и мера и реализовани програми обуке са	Општинаопштине Ћуприја Савет за родну равноправност Тело за родно одговорно	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2024

примену родне анализе докумената ЈЛС	буџетирање Стална конференција градова и општина		
Посебни циљ 1.3.	Уведени родно осетљив језика и родно осетљива статистика и евиденција у документа ЈЛС		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родно осетљив језик у документима ЈЛС и родно разврстани статистички и други подаци	Није увек употребљаван родно осетљив језик у документима ЈЛС и нису систематски прикупљани и анализирани родно разврстани подаци	ЈЛС прикупља и евидентира родно разврстане податке и у свим документима користи родно осетљив језик	Извештај о евалуацији ЈАП
Мера 1.3.1.	Увођење система/механизма прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података на локалном нивоу и увођење родно осетљивог језика		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
У извештавању свих институција на локалном нивоу примењен родно осетљив језик а прикупљање и праћење података у свим локалним институцијама омогућава родно осетљиву анализу података	Родно осетљив језик као и прикупљање и евидентирање родно разврстаних података се спорадично примењују	Родно осетљив језик уведен као стандард у извештавању свих локалних институција а анализа података садржи родно осетљив приступ	Извештај о евалуацији ЈАП
Активност 1.3.1.1.	Предлагање и усвајање метода прикупљања, праћења, анализе и објављивања родно осетљивих података и примене родно осетљивог језика на локалном нивоу		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор	Период спровођења

		финансирања	
Обавезна упутства за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализу података написана и достављена кључним партнерима на локалном нивоу	Савет за родну равноправност и надлежне службе ЈЛС	Буџет ЈЛС	2021-2024
Активност 1.3.1.2.	Информисање и оснаживање кључних локалних актера за примену примена родно осетљивог језика и родно осетљиво прикупљање података		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих тематских састанака и промотивних активности за примену родно осетљивог језика и родно осетљиво вођење и анализу података	Савет за родну равноправност у сарадњи са организацијама цивилног друштва	Буџет ЈЛС	2021-2024
Општи циљ 2.	Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности		
Плански документ из ког је циљ преузет	Национална стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Напредак у области родне равноправности у доменима; јавног и политичког живота, положаја жена на тржишту рада, образовања, здравствене	У свим доменима присутна је неравноправност и потреба за унапређењем положаја жена	Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу, напредак у области родне равноправности у домену рада, образовања,	Извештај о евалуацији ЛАП

и социјалне заштита, посебно жена из угрожених група и жртава насиља		социјалне заштите и здравља	
Посебни циљ 2.1.	Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Процентуално учешће жена у саставу извршне власти у ЈЛС	Однос одборница и одборника, као и запослених у општинској управи према полу је на задовољавајућем нивоу. 43,24 % од укупног броја одборника у Скупштине чине жене. 44,64 % од укупног броја чланова радних тела Скупштине чине жене.” Две жене су начелнице општинских служби.	Жене и мушкарци равноправно учествују у одлучивању у јавном и политичком животу	Родно структурирана званична листа састава органа извршне власти
Мера 2.1.1.	Јачање женске одборничке мрежу и њеног утицаја на питања значајна за родну равноправност и равноправну заступљеност жена и мушкараца у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Дефинисане интерне процедуре обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност и равноправну заступљеност жена и мушкараца у представничким телима,	Нису дефинисане интерне процедуре	Женска одборничка мрежа има утицаја у доношењу свих одлука значајних за родну равноправност, обезбеђено равноправно учешће у представничким	Извештај о евалуацији ЛАП

извршним органима и на руководећим местима		телима, извршним органима и на руководећим местима	
Активност 2.1.1.1.	Припрема и усвајање интерних процедура обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Дефинисане и усвојене интерне процедуре обавезних консултација женске одборничке мреже о питањима значајним за родну равноправност	Комисија за родну равноправност, Женска одборничка група	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2022
Посебни циљ 2.2.	Побољшан економски положај жена на тржишту рада		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Удео жена у укупном броју незапослених и повећан број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена	Број регистрованих незапослених на 1.000 становника је виши у Ћуприји у односу на републички ниво. Број регистрованих незапослених жена је током година био виши од незапослених мушкараца. У 2020. години, највише, 58%, регистрованих незапослених жена је узраста 30-54 године.	Смањен удео жена у укупном броју незапослених и повећан број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена.	Релевантни статистички подаци и Извештај о евалуацији ЛАП
Мера 2.2.1.	Планирати и реализовати мере подршке и подстицаја запошљавања жена и посебно жена из		

угрожених група			
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена, посебно жена из угрожених група	Број регистрованих незапослених жена виши од регистрованих незапослених мушкараца	Економско оснаживање жена приоритет у програмима запошљавања подржаних од стране локалне самоуправе	Извештај о евалуацији ЈАП
Активност 2.2.1.1.	Реализовати мере подршке и подстицаја запошљавања жена и посебно жена из угрожених група		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број креираних програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва	ЈЛС Савет за равноправност полова Национална служба запошљавања Локални савет за запошљавање Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС, Донаторска средства	2021-2024
Посебни циљ 2.3.	Повећана сигурност жена од родно заснованог насиља у породици и у партнерским односима		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност и благовременост у поступању надлежних институција	Систематизованих података о женама у ситуацији насиља у Ћуприји за сада нема. Неопходно	Мере за спречавање и сузбијање насиља над женама	Извештај центра за социјални рад, полицијска и судска

	је развијати програме и мере којима ће се штити жене и девојке у ситуацији насиља.	у породици и у партнерским односима састани су део планских докумената ЈЛС за наредни средњорочни период	евиденција, Планска документа ЈЛС
Мера 2.3.1.	Подизање капацитета институција надлежних за сузбијање и процесуирање насиља над женама и развој програма подршке жртвама		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност и благовременост у поступању надлежних институција и	Систематизованих података о женама у ситуацији насиља у Туприји за сада нема	Институције надлежне за сузбијање насиља над женама ефикасније у спречавању и процесуирању насиља	Извештај центра за социјални рад, полицијска и судска евиденција, Извештаји Групе за спречавање насиља у породици
Активност 2.3.1.1.	Организовање обука и подизање нивоа знања запослених о заштити жртава насиља у институцијама надлежним за сузбијање насиља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Институције надлежне за сузбијање насиља над женама организовале професионално усавршавање својих кадрова у области заштите жена од насиља	Судови, полиција, Центар за социјални рад, организације цивилног сектора	Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донаторска средства	2021-2024
Мера 2.3.2.	Унапређење и континуирано спровођење активности подршке женама жртвама насиља		

Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број мулти секторски организованих механизма подршке женама жртвама насиља	Нема података	Механизми и мере подршке женама жртвама насиља ефикасни	Извештај о евалуацији ЛАП
Активност 2.3.2.1.	Успостављање или напређење рада Групе за координацију и сарадњу у области спречавања породичног насиља подручје Основног јавног тужилаштва надлежног за општину Ћуприја, успостављање услуге СОС телефона и бесплатне правне помоћи женама жртвама насиља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Активности Групе за координацију и сарадњу у области спречавања породичног насиља подручје Основног јавног тужилаштва надлежног за општину Ћуприја, услуге СОС телефона и бесплатне правне помоћи женама жртвама насиља	Савет за родну равноправност Судови, полиција, Центар за социјални рад, организације цивилног сектора	Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донаторска средства	2021-2024
Посебан циљ 2.4.	Развијање и доступност услуга социјалне заштите из надлежности ЈЛС		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављене услуге социјалне заштите доступне женама из угрожених група	Доступност услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група није довољна. Ни једна услуга социјалне заштите не финансира из буџета ЈЛС. У Ћуприји су се пружале две услуге Помоћ у кући за старије и	Женама из осетљивих група приоритетно доступне успостављене услуге социјалне заштите	Извештај о евалуацији ЛАП и Центра за социјални рад Ћуприја

	одрасле и Лични пратилац детета.		
Мера 2.4.1.	Развијање услуга социјалне заштите и обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите женама из посебно осетљивих група		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Утврђене потребе за развојем нових услуга социјалне заштите посебно оних намењених женама из посебно осетљивих група	Није извршена анализа потреба за услугама па ни из перспективе потреба жена из посебно осетљивих група	Развијене и доступне услуге социјалне заштите женама из посебно осетљивих група	Извештај о евалуацији ЈАП
Посебан циљ 2.5.	Равноправан приступ жена и мушкараца здравственим услугама, посебно жена из осетљивих група		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Равноправан приступ жена и мушкараца здравственим услугама	Капацитети здравствене заштите исказани преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника у општини Ћуприја су знатно повољнији у односу на републички просек. Ово се поготову односи на број лекара у здравственој заштити деце, а здравствена заштита жена исказана преко броја лекара у примарној здравственој заштити на 1.000 становника у Ћуприји је нешто повољнија (0,23%) у односу на	Унапређе приступ здравственој заштити жена, посебно жена из угрожених група	Извештај дома здравља, Извештај о евалуацији ЈАП

	републички просек од 0,17%.		
Мера 2.5. 1.	Организација лекарских превентивних и специјалистичких прегледа жена без обзира на здравствено осигурање		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број лекарских специјалистичких прегледа	Нема података	Доступни лекарски превентивни и специјалистички прегледи женама без обзира на здравствено осигурање	Извештај Дома здравља Извештај о реализацији ЛАП
Активност 2.5.1.1.	Реализација превентивних прегледа жена		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број жена, посебно жена из угрожених група, обухваћених лекарским специјалистичким прегледима	Комисија за родну равноправност Дом здравља	Буџет ЈЛС, Буџет РС, Донаторска средства	2021-2024
Посебан циљ 2.6.	Унапређена родна равноправност у области образовања		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Удео неписмених жена у општој популацији у општини Ћуприја и стопа осипања из основног образовања, посебно девојчица	Учешће неписмених у укупној популацији је у Ћуприји више, у поређењу са републичким просеком, посебно када је у питању	Смањен удео неписмених жена у општој популацији и смањена стопа осипања из основног образовања, посебно девојчица	Извештај о евалуацији ЛАП

	женска популација. Стопа одустајања од школовања у основном образовању је 3,3%, и виша је од просека Републике.		
Мера 2.6.1.	Развој програма за основно образовање одраслих и курсева за описмењавање жена		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број организованих програма за описмењавање и основно образовање одраслих, посебно жена и програма за смањење броја девојчица које напуштају основно образовање	Код женске популације је стопа неписмених знатно виша у поређењу са Републиком.	Неписменост женске популације искорењена у узрасној популацији испод 65 година. Осипање девојчица из основног образовања смањено	Извештај о евалуацији ЈАП
Активност 2.6.1.1.	Реализација програма за основно образовање одраслих и курсева за описмењавање жена		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број одраслих, посебно жена укључених у програме основно школског образовања одраслих и курсеве описмењавања	Савет за равноправност полова Школе Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2024
Мера 2.6.2.	Креирање програма за смањење стопе осипања из основног образовања, посебно девојчица		

Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Стопа осипања девојчица из основног образовања	Стопа одустајања од школовања у основном образовању је 3,3%, и виша је од просека Републике.	Стопа осипања девојчица из основног образовања смањена	Извештај о евалуацији ЈАП
Активност 2.6.2.1.	Реализација програма за смањење стопе осипања из основног образовања, посебно девојчица		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Стопа осипања девојчица из основног образовања смањена	Савет за родну равноправност ЈЛС, служба друштвених делатности Школе Организације цивилног друштва	Буџет ЈЛС Донаторска средства	2021-2024